

Naar aanleiding van agendapunt 9: Erfgoedverordening

Voorzitter, geachte commissie,

De voorliggende aanpassing van de Erfgoedverordening is voor de Coöperatie Duurzaam Maasgouw aanleiding u te laten weten dat wij teleurgesteld zijn, dat deze aanpassing nog geen inhoudelijke actualisering van het artikel "Duurzaamheid" omvat. We maken geen bezwaar tegen deze aanpassing van de Erfgoedverordening waarmee, zoals gesteld wordt, beleidsneutraal voorgesorteerd wordt op de invoering van de Omgevingswet.

De Coöperatie wil er echter op aandringen het artikel 17, Duurzaamheid, met spoed nadere invulling te geven.

Daarnaast vragen we, gezien de energiecrisis, om medewerking en deelname in alternatieven die het óók betroffen inwoners mogelijk maakt te verduurzamen, en die het beschermde dorpsgezicht niet compromiteren.

Sinds enkele maanden organiseert onze coöperatie, samen met de gemeente Maasgouw in de diverse kernen informatiebijeenkomsten over energiebesparing en het verduurzamen van panden. Bewoners uit onze beschermde dorpsgebieden (Thorn, Stevensweert en Wessems) lieten ons daarbij weten, veel knelpunten te ervaren bij verduurzaming van hun woningen. Met deze aangekondigde actualisering van de erfgoedverordening hadden we gehoopt dat er óók meer duidelijkheid zou ontstaan voor de bewoners van monumenten en onze beschermde dorpsgebieden. Helaas is dit niet, nog niet, het geval.

Vandaag - en zeker met de huidige marktsituatie - is en moet Duurzaamheid veel verder gaan dan de nu vermelde "zonnepanelen". Daarbij, definieert de verordening niet eens het begrip Duurzaamheid. De interpretatie van verduurzamingsmaatregelen door inwoners en door gemeentelijke diensten gaat gebukt onder conflicterende beleidsdoelstellingen.

Maar juist omdat de praktijk tot handelen dwingt, worden onvoornijdelijk regels overtreden. De alsmaar stijgende energiekosten dwingen tot maatregelen en ingrepen, maar leiden door de inconsequente toepassing of handhaving van regels, tot wederzijds onbegrip en afgunst. Zo lijkt steeds vaker vastgesteld te worden.

Daarmee staat het behoud van monumenten en het beschermde dorpsgezicht onder druk. Binnen het vastgestelde "beschermde dorpsgezicht" zitten woningeigenaren en bewoners klem tussen enerzijds, de beleidsinterpretaties van de opgelegde energietransitie plus de momentane energiekosten, en anderzijds de beperkingen die gesteld worden aan woningverbeteringen ingevolge de interpretatie van het artikel duurzaamheid in de voorliggende verordening. De technische oplossingen die nodig zijn voor aanpassing van de panden zijn voldoende bekend en ook beschikbaar. Daarin ligt niet het probleem. Het ontbreken van praktische, realistische en compatibele regels ligt hieraan ten grondslag.

Als de eigenaren of bewoners van de panden echter geen technische oplossingen toegestaan kan worden of, hen geen alternatieve oplossingen geboden kan worden, dreigt verloedering en verval van het beschermde dorpsgezicht. Denk bijvoorbeeld aan het zo maar lukraak in het zicht plaatsen van buitenunits van airco's of warmtepompen met de bijbehorende lelijke leidingen tegen de gevels. Als de pandeigenaar wel wil, maar geen verbeteringen en aanpassing mag toepassen, worden eerdere investeringen in zijn gewaardeerde woning verkwanseld, beantwoordt zijn woning niet langer aan de comfort-en gezondheidseisen, worden de woonlasten onbetaalbaar, verliest de woning aan waarde en wordt die uiteindelijk moeilijk of helemaal niet verkoopbaar.

Dit met gevolg dat uiteindelijk het cultureel erfgoed langzaam verloedert en de aantrekkelijkheid van onze dorpen teloor gaat.

Dat is niet alleen triest voor onze inwoners maar ook voor het toeristisch profiel en de toeristische potentie van Maasgouw. Zo wordt ook voor de Gemeente de beoogde beleidsdoelstelling achter het Erfgoed snel ondermijnt. Alle inspanning en investeringen tot nu toe gedaan met gemeenschaps- en private gelden ten spijt. Dat ook is zeker niet duurzaam.

Daar waar beide beleidsvoornemens botsen en waartussen ook de pandeigenaar klem zit, hebben we ook als coöperatie geen standaard of uniforme oplossing: elke situatie is maatwerk. De Gemeente Maasgouw staat hierin niet alleen: Nederland kent immers heel veel monumenten en beschermde stads- en dorpskernen.

Bewoners uit de beschermde dorpsgezichten in Thorn, Wessems en Stevensweert benadrukken dat er oplossingen en alternatieven toegestaan én geboden moeten worden. En, zoals geventileerd werd in

onze voorlichtingsbijeenkomsten, “anders wordt de toestand onhoudbaar - deze praktijk is niet bevorderlijk voor de sociale verhoudingen in de gemeenschap.”

De coöperatie en zeer betrokken inwoners hebben veel ideeën die ze graag willen inbrengen.

Geef deze burgerparticipatie dan ook de ruimte, en plaats e.a. hoog op de agenda. In het belang van de Gemeente, de gemeenschap en niet in het laatst in het belang van de betrokken woningeigenaren en bewoners.

Met dit betoog en deze informatie, hopen we u te overtuigen dat er heel snel een nieuwe, onbureaucratische, praktische en werkbare invulling gegeven moet worden aan de Erfgoeddoelstelling, die aansluit bij de andere doelstellingen en die niet conflicteren.

Dank voor uw aandacht en succes.